

Aantrekkende wereldconjunctuur

Auteur(s):

DNB

*Deze rubriek wordt maandelijks samengesteld door M.C.J. van Rooij en N.J. Nahuis van De Nederlandsche Bank.***Verschenen in:**

ESB, 85e jaargang, nr. 4264, pagina 575, 14 juli 2000

Rubriek:

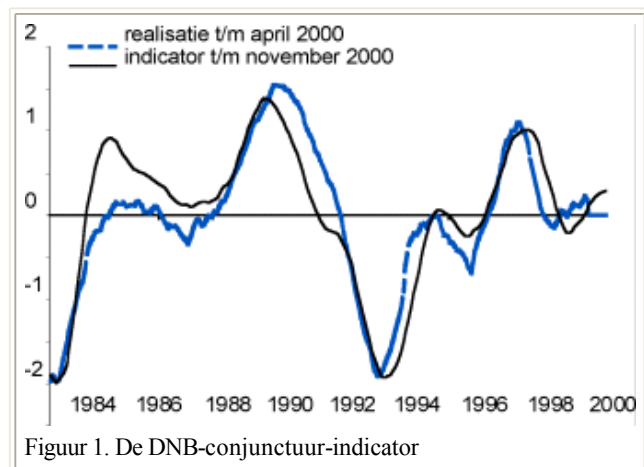
DNB-indicator

Trefwoord(en):

conjunctuur

Goede vooruitzichten voor de Europese economie stoken het vuur onder de Nederlandse economie verder op.

De stijging van de dnb-conjunctuurindicator, die ditmaal vooruitblijkt tot en met november 2000, indiceert een meer dan trendmatige toename van de productie in de verwerkende industrie in de tweede helft van dit jaar ([figuur 1](#)). Internationale en nationale instellingen zijn eensgezind in hun verwachting dat niet alleen dit maar ook volgend jaar de totale economische groei in Nederland, afgemeten aan de volumetoename van het bbp, in ruime mate boven de trendmatige zal uitkomen en vrezen voor oververhitting van met name de arbeidsmarkt.

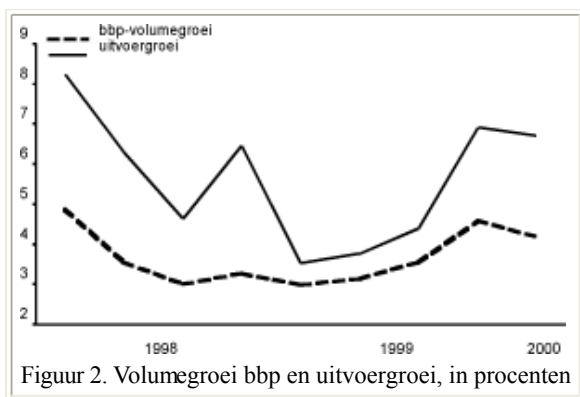

Belang buitenland

De DNB-indicator richt zich voor de bepaling van omslagen in de conjunctuur op de productie in de verwerkende industrie. Dit is immers de meest conjunctuurgevoelige bedrijfstak van de Nederlandse economie. Deze conjunctuurgevoeligheid hangt in belangrijke mate samen met het belang van het buitenland voor deze sector: ruim de helft van de industriële productie is bestemd voor de uitvoer. Met een uitvoerquote van zestig procent is ook de gehele Nederlandse economie in belangrijke mate afhankelijk van ontwikkelingen in het buitenland. Hoewel het uitblijven van dramatische effecten van de Azië-crisis mogelijk de indruk wekt dat Nederland immuun is voor de buitenlandse conjunctuur, doet deze afhankelijkheid nog immer opgeld.

Azië-crisis in retrospectief

Donkere onweerswolken pakten zich, voortgedreven door de Azië-crisis, begin vorig jaar boven de Nederlandse economie samen. Deze lijken zonder noemenswaardige stormbuien te zijn overgewaaid. De jaarcijfers voor de bbp-volumegroei, die reeds sinds 1997 31/2 à vier procent bedragen, versluieren evenwel de onderliggende dynamiek. De bbp-volumegroei is immers op kwartaalbasis wel degelijk afgenomen van bijna vijf procent begin 1998 tot circa drie procent in de tweede helft van dat jaar en de eerste helft van 1999 om na verloop van tijd weer aan te trekken tot ruim 41/2 procent eind vorig jaar. Hierbij speelde de uitvoerdynamiek een belangrijke rol ([figuur 2](#)). Volgens spoorboekjes op basis van het macro-economische model van de Bank voor Nederland, leidt een twee procentpunt lagere relevante wereldhandelsgroei via een lagere uitvoer reeds in het eerste jaar tot een 0,4 à 0,5 procentpunt geringere economische groei. Tijdens de Azië-crisis zijn de effecten van de lagere wereldhandelsgroei op de economische groei deels gecompenseerd doordat onder meer de vermogenswinsten op de woningmarkt de koopbereidheid van consumenten op een hoog niveau hebben gehouden en de consumptie hebben aangejaagd. In de grote landen van de Eurozone heeft de economische ontwikkeling een sterkere knauw gekregen doordat de uitvoertoename daar veelal zelfs negatief werd en doordat de huizenmarkt aldaar niet voor een consumptie-impuls heeft gezorgd. Tevens had Nederland zich een gunstige uitgangspositie verworven doordat de concurrentiepositie als gevolg van jarenlange loonmatiging gunstig bij andere EU-landen afstak.

Oververhitting dreigt

De vooruitzichten voor de wereldeconomie in het algemeen en Europa in het bijzonder zijn momenteel florissant. Groeipercentages van meer dan drie procent, zoals die nu voor de EU worden voorzien, zijn in het afgelopen decennium in het geheel niet voorgekomen. Hiervan zal conform de hierboven beschreven, oeroude wetmatigheden de Nederlandse conjunctuur, zowel afgemeten aan de industriële productie als aan de bbp-volumegroei, een graantje meepikken. Omdat ook de binnenlandse ontwikkelingen, nog immer aangejaagd door de hausse op de Nederlandse huizenmarkt alsook door sterke koopkrachtstijgingen, voortvarend blijven, dreigt de oververhitting in de Nederlandse economie de overhand te krijgen op een moment dat met name de arbeidsmarkt reeds door krapte wordt gekenmerkt, waarbij het gevaar bestaat dat loonstijgingen de Nederlandse concurrentiepositie doen verslechteren¹. Ook hier is een degelijke, oude Nederlandse wijsheid van toepassing: 'wie hoog vliegt kan diep vallen'

¹ Zie Het Nederlands publiek gepolst over gebruik hypothecair krediet, [DNB Kwartaal-bericht](#), juni 2000, blz. 31-43.